

Infektioiden torjuntayksikkö

9.11.2021

PERIFEERINEN LASKIMOKANYYLI

Arvioi kanyylin tarve ja poista tarpeettomat kanyylit heti kun niitä ei tarvita!

Huomioi infektio-oireet: Katso - Laskimotulehduksen oireiden visuaalinen havainnointiasteikko".

Noudata huolellisesti kanylointiin liittyviä käsittelyohjeita: Hyvä käsihygienia ja aseptinen tekniikka.

Jos kanyyli on laitettu aseptiikan noudattamisen suhteen haastavissa olosuhteissa, niin laskimokanyyli vaihdettava heti potilaan tultua hoitoyksikköön. Ensihoidon tulee informoida edellä mainitusta asiasta vastaanottavaa yksikköä.

Kaikki kanyloinnissa tarvittavat välineet varattava ennalta valmiiksi toimenpidettä varten varatulle desinfioidulle toimenpidepöydälle.

DESINFIOI KÄDET JA KERÄÄ VÄLINEET:

- Sopivankokoinen perifeerinen turvakanyyli.
- Tehdaspuhtaat taitokset ihon desinfektioon.
- 80% denaturoitu etanoli ihon desinfektioon.
- Staasi.
- Kanyylin läpinäkyvä kiinnityskalvo.
- Tehdaspuhtaat suojakäsineet.
- Erityisjäteastia.
- Venttiilitulppa (neulaton yhdistäjä) ja kertakäyttöinen desinfiokuva suojakorkki (70% isopropyylialkoholi).
- Keittosuolaliuosta sisältävä ruisku tai fysiologinen keittosuolaliuos ja steriili ruisku.
- Nesteensiirtolaitteisto.
- Desinfektioliina toimenpidepöydän puhdistamiseen.

IHON DESINFEKTIO JA KANYLOINTI:

- Desinfioi kädet alkoholipitoisella käsihuhuhteella ennen pistokohdan tunnustelua ja desinfektiota.
- Täytä venttiilitulppa fysiologisella keittosuolaliuoksella.
- Etsi suoni, aseta staasi valmiiksi. Suositeltava kanyylin paikka on alkaen kämmenselästä asettajan harkinnan mukaan.
Desinfioi pistokohta riittävän laajalti runsaalla alkoholilla yhdensuuntaisella vedolla sidosten alle jääväältä alueelta. Anna desinfiointialueen kuivua ennen kanyylin laittamista.
- Desinfioi kädet ja pue tehdaspuhtaat suojakäsineet.
- Älä koskettele puhdistettua aluetta.
- Kanyloi suoni, löysää staasi, vedä neula kanyylista, laita neula välittömästi erityisjäteastiaan. Aseta fysiologisella keittosuolaliuoksella täytetty venttiilitulppa laskimokanyyliin ja varmista fysiologisella keittosuolaliuoksella, että kanyyli on suonessa.
- Poista kanyyli, jos pistoalueelle kehittyy nestepahka tai sitä kirvelee.
- Yhdistä infuusioletku.
- Jos infuusiota ei heti laiteta tai jokaisen infuusion ja lääkkeen annon jälkeen huuhdellaan kanyyli pulsoivalla tekniikalla ja vedetään huuhteluruisku positiivisen paineen vallitessa pois. Laita venttiilitulppaan desinfiointikorkki kiinni.
- Venttiilitulppa on heti käyttövalmis desinfiointikorkin poistamisen jälkeen.

- o desinfiointikorkki on kertakäyttöinen ja vaihdettava aina uuteen käsittelyn yhteydessä. Venttiilitulppa on käyttövalmis ja desinfioitu 20 sekunnin kuluttua desinfiointikorkin asettamisesta. Kiinnitä kanyyli läpinäkyvällä puoliläpäisevällä kalvolla niin, ettei se liiku ja pistokohta on näkyvässä tarkkailun mahdollistamiseksi.
- o Riisu suojakäsineet ja desinfioi kädet.
- o Kirjaa hoitosuunnitelman nestehoito-osioon kanyylin, venttiilitulpan ja infuusioletkuston laitto: pvm, klo, kanyylin/kanyylien paikka/paikat, laittaja.

TARKKAILU JA HOITO:

- o Tarkista ja tunnustele punktioalue desinfioiduin käsin ja käytä tarvittaessa tehdaspuhtaita suojakäsineitä. Tarkkaile infektion tunnusmerkkejä. Katso: "Laskimotulehduksen oireiden visuaalinen havainnointiasteikko.
- o Kirjaa tarkkailun huomiot hoitosuunnitelman nestehoito-osioon.
- o Vaihda kalvo:
  - jos se on likaantunut
  - kanyylin tyvi ei ole puhdas
  - kalvon alle kertyy kosteutta
  - jos kalvo löystyy eikä suojaa enää pistokohtaa
  - vähintään 5 - 7 vuorokauden välein
- o Puhdista kanyylin tyvi ensin fysiologisella keittosuolalla ja sen jälkeen 80% denaturoidulla etanolilla-
- o Jos epäilet infektiota, ota veriviljelynäytteet ja laita kanyylin kärki viljelynäytteeksi. Katso "Antibiotti-opas": Verisuonikatetri-infektiot.
- o Infektioepäilyssä kanyyli on poistettava.
- o Ulospäin liukunutta kanyyliä ei saa työntää takaisin.
- o Potilaan suihkussa käynti ei vaadi kanyylin lisäsuojausta, jos kalvo on tiivis. Vesitiiviystä on huolehdittava.

KANYYLIN KÄSITTELY:

- o Desinfioi kädet juuri ennen kanyylin, venttiilitulpan, 3-tiehanojen, injektioportin käsittelyä tai yhdistäessäsi infuusioletkuja tai antaessasi lääkkeitä ja käytä tehdaspuhtaita suojakäsineitä.
- o 3-tiehanan portteja käytettäessä tulee niihin laittaa venttiilitulppa ja desinfiointikorkki.
- o Huuhdo kanyyli ja venttiilitulppa aina ennen ja jälkeen lääkkeen antamisen keittosuolalla.
- o Vaihda desinfiointikorkki uuteen joka kerta venttiilitulppaa käytettäessä.
- o Vaihda venttiilitulppa aina ravintoliuosten ja veritiputusten jälkeen, kuitenkin vähintään 7 vrk välein.
- o Vaihda desinfiointikorkki uuteen aina käsittelyn yhteydessä:
  - o jos desinfiointikorkki on irronnut ja jos olet aloittamassa infuusiota, vaihdetaan uusi desinfiointikorkki ja annetaan sen vaikuttaa 20 sekuntia. Sen jälkeen venttiilitulppa on käytettävissä.
  - o jos et ole aloittamassa infuusiota, niin laita venttiilitulppaan uusi desinfiointikorkki kiinni.
- o POISTETTAESSA KANYYLII, kirjaa hoitosuunnitelman nestehoito-osioon kanyylin poistopvm, klo, kanyylin/kanyylien poistopaikka/-paikat, poistaja.

NESTEENSIIRTOLAITTEISTON VAIHTO

- Desinfioi kädet ja käytä tehdaspuhtaita suojakäsineitä.
- Tarkista lääkkeiden ja infuusionesteiden käyttökelpoisuus (sameus, vanhenemispäivämäärä).
- Merkitse näkyvästi tarralla aloituspäivämäärä ja kellonaika vaihtamiisi infuusioletkuihin.

Nesteensiirtoletkustojen vaihtoajat: Infuusioletkut ja 3-tiehanat

(O'Grady et al, Artikkel: Guidelines for the Prevention of Intravascular Catheter-related Infections. CID 2011:52.

Anttila et al, Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 2010. Kuntaliitto)

Perusliuokset jatkuvana infuusiona (matalaenergiset kirkkaat lääke- ja nesteinfuusiot)	96 tunnin välein (4vrk)
Pelkät rasvat jatkuvana infuusiona	24 tunnin välein
Pelkät sokerit jatkuvana infuusiona	96 tunnin välein
Veri- ja verituotteet	Viimeistään 6 tunnin kuluttua siirron aloittamisesta: Veritiputuksen jälkeen poista käytetyt letkut välittömästi. Huuho kanyyli desinfektokorkillisella käyttövalmiilla keittosuolahuuhteluruiskulla (0.9% NaCl-käyttövalmiilla ruiskulla) tai steriilillä ruiskulla, joka täytetty fysiologisella keittosuolaliuoksella.
Rasvaliuokset (myös aminohappoihin ja glukoosiin sekoitetut)	Jokaisen infuusiopussin jälkeen tai viimeistään 24 tunnin kuluttua siirron aloittamisesta: Huuho kanyyli desinfektokorkillisella käyttövalmiilla keittosuolahuuhteluruiskulla (0.9% NaCl-käyttövalmiilla ruiskulla) tai steriilillä ruiskulla, joka täytetty fysiologisella keittosuolaliuoksella.
Toistuvat, intervallina annettavat lääkeinfuusiot (esim. antibiootit)	Jokaisen tiputuksen jälkeen: Määräajoin tai tarvittaessa annosteltavien lääkkeiden infuusioletkut poistettava heti käytön jälkeen tai lääkkeen anto-ohjeen mukaan. Huuho kanyyli ennen ja jälkeen antamisen lääkkeen kanssa yhteensopivalla infuusionesteellä.

Infektioiden torjuntayksikkö hyväksynyt 9.11.2021

3

LASKIMOTULEHDUKSEN OIREIDEN VISUAALINEN HAVAINNOINTIASTEIKKO

(Jackson A. Infection control a battle in vein; infusion phlebitis.1998. Nurs Times)

